

Store IT-virksomheder placerer datacentre i Danmark - hvad gør vi med overskudsvarmen?

KRONIK

**BENT OLE GRAM
MORTENSEN & JETTE
THYGESEN**

HHV. PROFESSOR &
LEKTOR VED SDU

Illustration: Gert Ejton.

Når en proces som f.eks. cementproduktion eller køling af serverrum frembringer en stor mængde overskudsvarme, er det ikke altid muligt for virksomheden selv at anvende hele overskudsvarmen.

I sådanne tilfælde kan virksomheden forære den væk eller sælge den til andre virksomheder, herunder fjernvarmeværker. Det er på mange måder et godt alternativ til at bortkøle overskudsvarmen eller til at udlede den til vandmiljøet.

Imidlertid skal man holde sig det danske afgiftssystem for øje. Reglerne for afgift i forbindelse med salg af overskudsvarme medfører, at overskudsvarmeproducenten skal svare afgift i form af en reduktion af den almindelige afgiftsrefusion dog på "højest 33,0 procent af det samlede vederlag for varmeleverancen".

Denne skyggeafgift på vederlaget har ikke blot medført et begrænset økonomisk incitament til at sælge overskudsvarmen, men også at nogle virksomheder vælger gratis at bortgive deres overskudsvarme.

Denne altruistiske indstilling burde vække glæde over en bred kam, men så let skal det ikke gå.

Allerede i 1999 udarbejdede Skattestyrelsen et notat, hvorefter alle udgifter forbundet med nyttiggørelsen vil skulle indregnes i vederlaget. Det gælder både udgifter, som virksomheden enten modtager direkte betaling for, eller som varmeværket afholder, indtil varmen anses for leveret til varmeværket på et sted uden for virksomhedens produktionsbygninger. Det har siden givet anledning til flere sager i systemet.

Vederlag eller ej

I 2010 anså Skatterådet ikke aftagerens betaling af nogle installationsomkostninger for et vederlag, der udløste afgift. I sagen indeholdt en virksomheds kølesystem "varme" ved 25°C 24 timer i døgnet i 365 dage om året.

Virksomheden udnyttede kun en lille del af varmen ved at lede vandet til en lagerbygning cirka 150 meter fra køleanlægget. Rørene gik gennem en nabovirksomheds grund, og virksomheden tilbød nabovirksomheden at tilslutte sig rørledningen, mod at de betalte samtlige installationsomkostninger for tilslutningen, og at de returnerede vandet 5°C koldere, end de modtog det. De installationsomkostninger, der er afholdt, er udgifter til et rør, der er koblet på for at føre varmen over til de anlæg, som hos aftageren gør det muligt at udnytte varmen. De udgifter, der afholdes til selve udnyttelse af overskudsvarmen, afholdes således først efter leveringen. Dermed skal udgifterne ikke anses for at være et vederlag, der udløser en afgift.

I 2015 fandt Skatterådet, at en virksomhed havde modtaget vederlag i forbindelse med levering af overskudsvarme. Virksomheden havde indgået en aftale med et fjernvarmeværk, hvorefter fjernvarmeværket afholdt alle udgifter til udnyttelsen af overskudsvarmen på virksomhedens grund. Tillige skulle fjernvarmeværkets årlige nettobesparelse deles ligeligt mellem virksomheden og varmeværket. Skatterådet fandt, at de udgifter, som fjernvarmeværket afholdt i forbindelse med

udnyttelsen af overskudsvarmen, var et vederlag.

I 2017 udvider Skatterådet tilsyneladende adgangen til at forære overskudsvarme væk, uden at det udløser en afgift. Således fremgår det af en sag, at en industrivirksomheds procesudstyr genererede overskudsvarme, som man ville overdrage til et fjernvarmeværk. Virksomheden ville selv afholde udgifterne til anskaffelse og drift af det udstyr, der var påkrævet for at levere varmen til skel. Virksomheden ville ikke modtage et egentligt vederlag for overskudsvarmen, men ville delvist få dækket sine udgifter ved at overdrage retten til at indrapportere energibesparelser. Derudover ville fjernvarmeværket godtgøre virksomheden for de etableringsomkostninger, der ikke kunne dækkes af dette engangsbeløb, samt for reinvesteringer i anlægget til udnyttelse af overskudsvarmen, som oversteg et vist beløb.

Skatterådet fandt ud fra en konkret vurdering, at virksomheden ikke havde modtaget et vederlag i forbindelse med levering af overskudsvarmen. Dette begrundedes med:

- at virksomheden ikke modtog en faktisk betaling for varmeleverancen til fjernvarmeværket
- at overdragelsen af indberetningsretten til

energibesparelser ikke kunne anses for et vederlag

- at virksomheden ikke opnåede et overskud ved fjernvarmeværkets betaling for etableringsomkostninger til nyttiggørelsen af varmen

• at virksomheden ikke kunne bruge varmegenindvindingsudstyret til andre formål end at genvinde og levere overskudsvarme til fjernvarmeværket, herunder heller ikke genbruge varmegenindvindingsudstyret til andre formål eller efterfølgende sælge det

- at varmegenindvindingsudstyret ikke ville reducere eller erstatte virksomhedens anlægsomkostninger til køling.

Til trods for, at fjernvarmeværket afholder udgifter til nyttiggørelse af overskudsvarme, inden den er leveret, herunder til etablering og reinvesteringer i anlægget i virksomhedens produktionsbygning, anses det ikke for et vederlag. Det er direkte i strid med Skattestyrelsens notat fra 1999. Med denne afgørelse lægger Skatterådet op til en udvidet adgang til at forære overskudsvarme væk, uden at det får afgiftsmæssige konsekvenser, selv om der reelt betales et vederlag. Det vil givet reducere barrieren for vederlagsfri overdragelse af overskudsvarme. Men sammenholder man begrundel-

sens enkelte elementer med 1999-notatet samt lovens ordlyd, forarbejder og hidtidig praksis, synes den nye afgørelse at hvile på et løst grundlag.

Fra asken til ilden

Skatterådets nye praksis kan imidlertid få en kort levetid. I regeringens energiudspil fra april 2018 foreslås der fremadrettet en afgiftssats på udnyttelse af overskudsvarme, uanset hvor overskudsvarmen stammer fra, og hvordan den anvendes.

Skatteministeriet anbefaler en afgift på 20,50 kr./GJ-overskudsvarme. Afgiften vil gælde for alle typer overskudsvarme, medmindre varmen stammer fra vedvarende energier. Dette vil alt andet lige gøre udnyttelse af overskudsvarme billigere for dem, der i dag skal betale afgiften, da afgiften i 2019 ligger mellem 43,00-56,20 kr./GJ. Derimod vil det være en

væsentlig ekstra udgift for de virksomheder/fjernvarmeværker, der i dag ikke betaler afgift for overskudsvarmen, da der ikke er et vederlag, som man kan beregne afgiften af. Hvorvidt det vil være en øget udgift for de virksomheder/fjernvarmeværker, der i dag betaler afgift på baggrund af vederlaget (33 % af vederlaget), kan der ikke siges noget generelt om. Det vil afhænge af det vederlag, der er lagt til grund for beregningen af afgiften.

I jagten på de virksomheder, der antages at producere såkaldt falsk overskudsvarme og dermed spekulere i et lavere afgiftsniveau risikerer vi, at store mængder overskudsvarme fra bl.a. de kommende datacentre aldrig bliver udnyttet. Det er hverken godt for samfundsøkonomien eller miljøet. Det er tid til at tænke sig om.

Bent Ole Gram Mortensen

Jette Thygesen